

Vergaderjaar 2008–2009

30 806

Onbemande vliegtuigen (UAV)

Nr. 5

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 12 december 2008

Hierbij informeer ik u nader over de urgente behoefte aan tactische en operationele UAV-capaciteit voor de missie in Afghanistan. Gebleken is dat beide behoeften kunnen worden gecombineerd. De gewenste inzetbaarheid per 1 maart 2009 blijft haalbaar hoewel het tijdschema zeer krap is. Ik ben voornemens het project als gemandateerd aan te merken en de Defensie Materieelorganisatie opdracht te geven de capaciteit te verwerven. De kosten verbonden aan een gecombineerde invulling bedragen tussen de 25 en 50 miljoen euro.

Met de brief over UAV's en inlichtingencapaciteit van 29 augustus 2008 (Kamerstuk 30 806, nr. 4) is uw Kamer geïnformeerd over de resultaten van de studie over *Unmanned Aerial Vehicles* (UAV's) en de nationale inlichtingencapaciteit. In overeenstemming met de beleidsbrief Wereldwijd Dienstbaar van 18 september 2007 (Kamerstuk 31 243, nr. 1H) is gekozen voor een gefaseerde opbouw van de lucht-grondwaarnemingscapaciteiten, te beginnen op het tactische niveau door de verwerving van een *Short Range Tactical UAV* (SRTUAV) ter vervanging van de Sperwer in 2011.

In de stand van zakenbrief Afghanistan van 28 oktober 2008 (Kamerstuk 27 925, nr. 325) is gemeld dat de Sperwer tot uiterlijk 1 maart 2009 in Urugzan inzetbaar is. De benodigde lucht-grondwaarnemingscapaciteiten voor de periode tot eind 2010 zal civiel moeten worden ingehuurd aangezien militaire alternatieven niet voor handen zijn. Ook is in deze brief gemeld dat de reguliere vervanging van de Sperwer voor 2011 niet mogelijk is. Bovenstaande is ook verwoord in de reactie op de motie van de leden Voordewind, Eijssink en Knops, ingediend tijdens het recente begrotingsoverleg (Kamerstuk 31 700-X, nr. 53).

Voor de operatie in Afghanistan is zowel behoefte aan luchtgrondwaarnemingscapaciteit op het tactische niveau (het leveren van direct bruikbare informatie) als op het operationele niveau (het genereren van meer voorspellend vermogen). Beide capaciteiten moeten zes uur per

etmaal inzetbaar zijn, dus ongeveer 180 uur per maand. Tot voor kort hebben de tactische en operationele behoeften een onafhankelijke behoeftestellingsfase doorlopen. De kenmerken van beide behoeften zijn als volgt:

- De tactische capaciteit richt zich voornamelijk op het voorspellen en in kaart brengen van intenties en activiteiten van mogelijke tegenstanders, de positieve identificatie van doelen en het verkennen van routes om IED's te detecteren. Het betreft een systeem met een bereik van ongeveer 80 kilometer dat beschikt over electro-optische en infrarood sensoren. De informatie wordt direct verwerkt en geanalyseerd ter ondersteuning van de operaties.
- Het doel van de operationele capaciteit is het genereren van meer voorspellend vermogen voor de commandant(en) in het inzetgebied en de periferie daarvan. Het betreft een systeem met een bereik van ongeveer 200 kilometer dat beschikt over electro-optische, infrarood, radar en uhf/vhf sensoren. De verwerking en analyse van de verkregen informatie kan iets meer tijd vergen.

Het is wenselijk de beoogde capaciteiten, inclusief de sensoren, te combineren. Gebleken is dat dit mogelijk is en dat één van de kandidaten aan de gestelde eisen kan voldoen. Naar verwachting kan deze capaciteit per 1 maart 2009 inzetbaar zijn.

Door de capaciteiten te combineren en gezamenlijk te verwerven bij één leverancier zullen de kosten lager zijn dan indien beide behoeften afzonderlijk worden ingehuurd. De kosten verbonden aan beide trajecten afzonderlijk bedragen minder dan 25 miljoen euro. De kosten verbonden aan een gecombineerde invulling zijn hoger dan 25 miljoen euro. Deze mogelijkheid tot combineren is de aanleiding voor deze A-brief die elementen van de (voor)studiefase bevat. De financiële middelen worden in de begroting van Defensie verwerkt, vooruitlopend op eventuele financiering vanuit HGIS.

Om inzet van de UAV per 1 maart 2009 mogelijk te maken zal de opdracht voor het leveren van de gecombineerde capaciteit in januari moeten worden verstrekt. De beoogde leverancier zal in de derde week van december een gecombineerde offerte indienen. De gecombineerde projectplanning is echter krap. Eventuele vertragingen zorgen direct voor een verschuiving van de opleverdatum.

De in te huren UAV-capaciteit wordt geleverd door een Israëlische firma, terwijl het bedienende personeel in beginsel Brits zal zijn. Het beoogde systeem is recent door andere krijgsmachten ingezet, bijvoorbeeld door het Verenigd Koninkrijk in Afghanistan. Het risico dat niet aan de gestelde eisen wordt voldaan wordt daardoor zeer gering geacht.

De in te huren UAV-capaciteit wordt door burgerpersoneel bediend. Deze inzet is in overeenstemming met het regeringsbeleid ten aanzien van de inzet van civiele dienstverleners in operatiegebieden, zoals verwoord in de regeringsreactie op het AIV-advies over dit onderwerp (Kamerstuk 31 200X, nr. 116). Ook bij de inzet van civiel bediende UAV's zullen bij de opdrachten tot het vergaren van informatie, de analyse van verkregen informatie en het koppelen van die informatie aan wapeninzet uitsluitend militairen betrokken zijn. Civiel personeel maakt geen deel uit van de analyse- en beslisketen. Daardoor is dit personeel niet betrokken bij wapeninzet en verliest het niet zijn bescherming onder het humanitaire oorlogsrecht.

De staatssecretaris van Defensie,
J. G. de Vries